

Sztuka rozmowy, czyli dlaczego słowo może leczyć

– To są bardzo ciężkie chwile, kiedy pacjentce trzeba przekazać informację o niekorzystnej dla niej diagnozie. Porównałbym je do operacji na otwartym sercu – mówi dr hab. **Bogdan Michalski**, specjalista w zakresie ginekologii onkologicznej, który wprowadza autorski program postępowania dedykowany pacjentkom nowego katowickiego szpitala GeoMedical.

– Ma pani najprawdopodobniej guza na lewym jajniku. Trzeba będzie zacząć leczenie – takie słowa bolą...

Dr hab. Bogdan Michalski: – Musiałem w czasie swojej wieloletniej praktyki wypowiadać je mnóstwo razy. Proszę mi wierzyć, że mnie – po drugiej stronie lekarskiego biurka – także bardzo bolą. Istotą pozostaje sposób ich wypowiedzenia: czy zrobimy to tak, że Pacjentka nabierze wiary i nadziei w to, że wyzdrowieje, choć będzie musiała poddać się długiemu i skomplikowanemu leczeniu, czy też wprost z gabinetu pojedzie do domu i będzie totalnie zrozpaczona.

– **Według Pana rozmowa to sztuka. Sztuka, której każdy lekarz musi się nauczyć.**

– Oczywiście! Specjalistów w zakresie ginekologii dotyczy to szczególnie: dotykamy tematów bardzo osobistych, intymnych, a musimy rozmawiać otwarcie i szczerze, bo to podstawa trafnej diagnozy. Niedawno na jednym z portali przeczytałem relacje pacjentek z wizyt u ginekologów w różnych częściach Polski. Byłem zdruzgotany. Jeśli nawet tylko w części są to opowieści realne

to i tak trzeba bić na alarm. Po prostu może tak być w kraju europejskim w XXI wieku! Pacjentka prosi o badanie piersi, a lekarz na to, że jest młoda, to niech bada ją partner... Nie ma przyzwolenia na tego typu postępowanie. Stąd mój program i moja inicjatywa, którą, na szczęście, mam gdzie wcielić w życie.

– **Wierzy Pan, że można inaczej, lepiej...**

– Jak najbardziej. Szacunek to pewien fundament. Na nim stawiamy kolejne elementy. To może brzmieć jak truizm, ale widać, że proste rozwiązania są najbardziej potrzebne i najskuteczniejsze.

– **Wszyscy mówią o szacunku dla chorego, zrozumieniu itd. Ale jak to ma działać w praktyce?**

– Uczyć, szkolić, podpowiadać, opierać się na autorytecie. Rozmawiać, dzielić się wątpliwościami. To kolejne ważne wskazówki dla moich młodszych kolegów. Bywa, że gubi nas rutyna, że czas goni, że wszystko jest „na wczoraj”. W czasie rozmowy z pacjentką musimy się po prostu „wyłączyć”. Jesteśmy my i ona ze swoją chorobą, lękiem, obawami. Tu trzeba stuprocentowego skupienia. Nic nie jest ważniejsze.

– **Łatwo powiedzieć...**

– Kiedy wchodzi się w obszar związany z chorobą nowotworową, człowiek nabiera pokory. Pokory wobec otaczających go spraw, problemów. Zmienia się hierarchia wartości. To bardzo dobrze, że dotyczy to zarówno

Dr hab. n. med. Bogdan Michalski
Studiował medycynę na Wydziale Lekarskim ŚIAM w Katowicach; tytuł i dyplom lekarza uzyskał w 1980. Jest specjalistą P. (1984) i II P. (1988) w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz specjalistą w dziedzinie ginekologii onkologicznej (2004). Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał w 1990 r. na Wydz. Lekarskim w Katowicach na podstawie dysertacji „Radioizotopowe badanie hemodynamiki strumienia krwi tętnicznej w jednostce maciczo-łożyskowej” wykonanej pod kier. prof. dr. hab. Adama Cekańskiego.

chorego, jak i lekarza. Stąd moje założenia oparte na długoletniej praktyce: nazwij swoje uczucia, mów otwarcie, nie twórz zbędnego dystansu i nie porozumiewaj się, jakbyś stał na mównicy i wygłaszał jedynie słuszne prawdy. Odpowiedz sobie na proste pytanie: chciałbyś, żeby do Ciebie lekarz mówił w taki sposób? Psycholodzy zdrowia dawno już wykazali, że chorzy są skłonni obdarzać zaufaniem tego lekarza, który okazuje zainteresowanie ich osobą i jest zaangażowany w proces leczenia. Jeźli medyk burknie coś pod nosem, nie wytłumaczy właściwie (czasem nawet kilka razy), a już, nie daj Boże, jest obcesowy, to cała komunikacja staje się fikcją i pozostaje jedynie źródłem frustracji i problemów.

– **Czy istnieje recepta na komunikację idealną?**

– Nie jesteśmy idealni, więc i metody komunikowania modelowe pozostają jedynie w podręcznikach. Na co dzień warto trzymać się prostych zasad, które warto powiesić na tablicy w gabinecie. Otwartość, empatyczne podejście, partnerstwo, zakaz wymądrzania się i traktowania „z góry”. Skoro hasło „*Ekonomia, głupcze!*” („It's the economy, stupid”) przyniosło Billowi Clintonowi zwycięstwo w wyborach prezydenckich w USA, to moje zalecenie brzmi następująco: „*Empatia, głupcze!*” ●

Komunikat

STUDIA PODYPLOMOWE – PRAWO W OCHRONIE ZDROWIA

Rekrutacja w roku akademickim 2017/2018.

Kierownik studiów podyplomowych: **prof. dr hab. Teresa Dukiet-Nagórska**
Studia podyplomowe „Prawo w ochronie zdrowia” prowadzone są wspólnie przez Uniwersytet Śląski, Śląski Uniwersytet Medyczny i Śląską Izbę Lekarską. Służą poprawie orientacji w zakresie przepisów prawa medycznego, wyznaczających m.in. ramy wykonywanego zawodu, a także orientacji w podstawowych przepisach innych dziedzin prawa. Zajęcia będą prowadzone w formie wykładów połączonych z zajęciami o charakterze warsztatów. Szczegółowe informacje o rekrutacji dostępne są na stronach internetowych: <http://www.wpia.us.edu.pl/studia/studia-podyplomowe/103-prawo-w-ochronie-zdrowia>. Punkt informacyjny znajduje się również w siedzibie ŚIL w Katowicach przy ul. Grażyńskiego 49a, tel. 32 60 44 225 (w godzinach pracy Izby).

Komplet wymaganych dokumentów: podanie o przyjęciu na studia podyplomowe; zdjęcie; odpis dyplomu; ksero dowodu osobistego.

Miejsce i terminy składania dokumentów: Wydział Prawa i Administracji Katowice, ul. ankowa 11B, pok. 1.27, tel. 359 16 98 mail: marta.wilk@us.edu.pl, do wyczerpania limitu miejsc oraz Śląska Izba Lekarska w Katowicach ul. Grażyńskiego 49a, pokój 410 piętro IV. Limit miejsc: 75 osób. Decyduje kolejność zgłoszeń. Za udział w studiach podyplomowych lekarzom przysługują 188 punktów edukacyjnych.